

af dem, der i sin Tid affattede det foreliggende Forslag, idet det kun gjælder for Sognepræsteembeder, men derimod ikke for faste Kapellanier. For saadanne beholder Kongen altsaa sin Udnævnelsesret ubeskæaret. Under tidligere Forhandlinger er det udtrykkelig fremhævet, at man derved vilde give f. Ex. Kandidater, der ikke have havt Leilighed til at blive bekendte i en eller anden Menighed, saa at de kunde blive valgte der, Leilighed til at komme i præstelig Virksomhed. Det kan jo heller ikke negtes, at selv ved Valgprædiker har man ikke altid den Garanti, man kunde ønske, men at mangen en Kandidat, der ikke er stiftet til at holde Valgprædiken, desuagtet kan være en dygtig Præst og blive anerkjendt som saadan, naar han faar Leilighed til at vise det. Derfor er denne Udvei aabnet, hvor der er flere Præster ved en Kirke. Man vil vist ogsaa se Spor deraf i § 9, hvor der er en Bestemmelse om, at Lovforslagets Regler ikke komme til Anvendelse, saalænge visse Embeder ere forbundne med bestemte Provsteembeder, i hvilke Tilfælde da de derværende Kapellanier undtagelsesvis skulle besættes ved Valg af Menighederne. Angaaende Forslaget i dets Helhed skal jeg gjentage, at jeg endnu fuldstændig kan slutte mig til det og vilde anse det for et overordentligt Fremskridt for det kirkelige Liv, hvis det traadte i Kraft. Jeg har i tidligere Tid saavel her som i Kirkekommissionen havt Leilighed til at vise, at jeg ogsaa kunde slutte mig til andre Forslag, naar jeg havde Haab om at se dem gennemførte; men det har viist sig, at dette Thing ikke har villet gaa saa vidt i Indrømmelser, som jeg havde troet det rigtigt, og jeg maa indrømme, at jeg selv med Tiden har ændret min Mening saaledes, at jeg heller ikke længer kan finde hine Forslag fyldestgjørende. Det Forslag, Ministeren senere har bragt frem i det andet Thing, ligner nærmest de Forslag, jeg tidligere havde taget Ordet for, uden at kunne faae den fornødne Tilslutning til dem, og jeg tror, at det heller ikke nu kan eller bør finde Tilslutning i Thinget. Derimod skulde det glæde mig, om det kunde lykkes gennem Indrømmelser ved det foreliggende Forslag at komme noget nærmere til det, den ærede Minister har fremsat, og derved maaste komme til Enighed med Ministeren i denne Sag. Det ærede Medlem for Maribo har saaledes peget hen paa en Udvei, som han mente kunde være en Mægling mellem de to Forslag; men jeg tror rigtig nok, at den Udvei, som han anviste, har den samme Ulempe, som saamange andre Forslag have havt, og som tildels ogsaa selve dette Forslag har, nemlig den, at man derigjennem ikke kan fikre Menigheden den Præst, som den maaste, endog saagodt som enstemmig, særligt sætter Pris paa. Ved at give Ministeren Ret til at vrage saa mange Kandidater, vilde det jo være muligt, at netop den Kandidat blev vraget, som Menigheden særligt ønskede. Derimod har jeg, siden

denne Sag sidst var for her i Thinget, havt Leilighed til at gjøre mig bekendt med en Ordning af dette Forhold, som jeg tror kunde fortjene Opmærksomhed, nemlig den, der findes i Finland ifølge dets Kirkelov, jeg tror fra 1871. Der er indført en lignende Valgmaade som den, Ministeren har bragt frem i det andet Thing; men der er dertil føiet et Tillæg, som forekommer mig at være meget rimeligt, og som, siden den kan finde Anvendelse i Finland, dog vel heller ikke kunde være for fristend for os. Det er den Bestemmelse, at det tillades Menigheden ved et kvalificeret Flertal at indstille een Kandidat ved Siden af de tre af den kirkelige Øvrighed foreslaaede Kandidater til Valget, og dernæst tillige ved et Flertal — jeg tror ogsaa nok ved et kvalificeret Flertal — efter Valgprøvens Udfald at afgjøre hans Valg. Derved har Menigheden altsaa virkelig faaet en Leilighed til at kunne faae den Præst, som det overveiende Flertal sætter særlig Pris paa, og det uagtet man isvrigt følger den Bei, som den ærede Minister er gaaet ind paa, den, hvorefter der af den kirkelige Øvrighed itkun indstilles tre Kandidater til Menighedens Valg. Jeg vil tillade mig at henlede det mulige Udvalgs Opmærksomhed paa, om det ikke ad denne Bei maatte kunne lykkes at forene de forskjellige Anskuelser her i Thinget med den ærede Ministers. Det her foreliggende Forslag har ganske vist tidligere fundet meget stor Tilslutning her i Thinget, idet det er blevet vedtaget med omtrent 60 Stemmer imod 20; men skal det gennemføres i denne Samling, er det jo nødvendigt, at det ogsaa finder Tilslutning hos Regjeringen, og Sagen selv er af saa stor Betydning, at jeg, som sagt, for mit Vedkommende skal være villig til at strække mig saa langt, som det er mig muligt, uden at opgive det Væsentlige. Jeg kan endnu ikke Andet end udtale min Forundring over, at det skal være saa vanskeligt at faae en Sag som denne ordnet her i Landet, hvor vi dog allerede saalænge skulle have havt en fri Forfatning, medens der forlangst i en Mængde andre Lande er givet Menighederne en betydelig Indflydelse paa Valget. Skjøndt dette har været Tilfældet ikke blot i Slesvig under Enevoldskongerne og i Sverrig, men ogsaa i mange andre Lande, i Lydsland, i Schweiz o. s. fr. i et tildels langt videre Omfang, end det her er foreslaaet, ja, selv i en stor Del af de preussiske Provindser, er man gaaet videre, har det dog desuagtet ikke været muligt for os at faae gennemført en Ordning, hvorved der blev sikret Menighederne en afgjørende Indflydelse paa et saa vigtigt Spørgsmaal, som det er for dem, hvem Sjælesorgen i en Menighed skal betros maaste i en hel Mennekesalder.

Bajer: Det religiøse Forhold er et personligt Forhold og ikke et Familienforhold. Fra denne Sætning skal jeg gaa ud, idet jeg